

prema izveštaju Oto¹⁰, stigla u Vareš. Prema Gl. QU,¹¹ banditske snage, verov[atno] delovi Bosanske divizije, u nastupanju protiv četnika Srednjobošan.[skog] korpusa u planini Cečava (12 km sz. od Teslica). Četnici se nalaze u povlačenju prema istoku i jugozapadu.

K-da GrA »E« Ia/Ic/AO
 Pov. br. 145/45 od 4. 1. 45.
 (Varnštorf, gen. štabni potpukovnik)

BR. 193

IZVEŠTAJ KOMANDANTA 34. ARMIJSKOG KORPUSA OD
 4. JANUARA 1945. KOMANDANTU JUGOISTOKA O REZULTATIMA
 PROBOJA SREMSKOG FRONTA KOD OTOKA I O
 DEJSTVIMA U MEĐURECJU DRINE I SAVE¹

KR
 Telegram
 Poverljivo

Primljeno: 4. 1.
 u 19.15
 Predato: 4. 1. u 09.30

Komandant Jugoistoka (K-da Gr. A „F“) 20.00 Grupa Ic/AO Br. pov. 98 4. jan. 1945 Pril.						
Ic	03	06	07	D	Ic/L	z.b.V.
AO	AI	AII	AIII	St.P	G.F.P.	

Na znanje: K-tu Jugoistoka (GrA »F«), Ic/AO
 Ic Dnevni izveštaj od 4. 1. 45.

1.) 7. SS-div.

Rejon 6 ji. Brčko, naše izvid. utvrđice jake neprijateljske snage. Napad 150 bandita na uporište 4 ji. Brezovo Polje odbijen.

¹⁰ Otto. Redakcija nije mogla da ustanovi o ikome je <ree. Moguće da je to šifrovano ime nekog od nemačkih agenaita, ili neke četničke, odnosno kvislinške komande.

¹¹ Tako piše u originalu. Redakcija nije mogla da ustanovi šta znači skraćenica GL Qu. Međutim, o borbama 53 (Srednjobosanske) NOU divMje protiv četnika u Cečavi, vidi tom IV, iknj. 32, dok. br. 78. Iako je to bilo 22. decembra, redakcija ne raspolaze drugim podacima.

¹ Snimak telegrama (pisanog na teleprinteru) u AVII, NAV-T-311, r. 189, s. 793—5.

² Četvrtasti pečat primaoca.

Borb. gr. 7. SS-div. koncentričnim napadom potpuno razbila 21. Titovu div. u rejonu Komletinci — Nijemci.³

Živa aktivnost nepr. borbenih aviona u rejonu Komletinci — Nijemci. Prema dosadašnjoj konstataciji, 10 naših poginulo i 34 ranj. Sledeći gub, neprijatelja i plen: poginulo: 746 izbr.,⁴ 150 proc.⁵ (band.[ita]), ranj. 66 izb., 150 proc. (band.), zarob. 19 band.⁶

Plen: 3 ptt 3,7 62,⁷ 17 ptt 4,5 (od toga 4 uništ.),⁸ 2 ptt 3,7 (od toga 1 uništ.),⁸ 9 ptp⁹ (od toga 4 uništ.), 19 sred. minob., 74 puš. mit. (od toga 25 uništ.), 6 mitr., 487 pušaka (od toga 37 uništ.), 16 autom.¹¹ (od toga 4 uništ.), 9 kamiona (od toga 2 uništ.), 33 zaprežna vozila sa naoruž., mun. i opremom, preko 1 milion peš. munic.¹²

K-t 1. prol. korpusa: gen. lt. P. Dapčević

Pol. kom. 1. prol. korpusa: pukovnik Mijalko Todorović

K-t 1. konjičke brig.: kap. Srčko Stojanović¹³.

Pol. kom. 1. konjičke brig.: maj. Karlo Suan

K-t 1. prol. brig.: pukovnik Jagoš Žarić

Pol. kom. 1. prol. brig.: maj. Mirko Jovanović

³ Opširnije o tim borbama vidi dofk. br. 191 i 192; tom I, knj. 18, dok. br. 1 i 5.

⁴ izbrojasno

⁵ procenijenio

⁶ Prema izveštaju Štaba 21. NOU divizije od 6. januara 1945, Divizija je imala 182 mrtva, 308 ranjenih i 315 nestalih, ali se smatralo da broj nestalih neće biti veći od 100, pošto su boroi neprekidno pridozivali (tom I, knj. 18, dok. br. 5).

⁷ Tako piše u originalu. Trebalo bi da stoji: 3 *pit* (ikalibra) 7.62. To su, u stvari, topovi sovjetskog porekla, kalibra 76,2 mm, M. 42, inače poznati pod imenom ZIS-3. Namenjeni su bili kako za borbu protiv tenkova tako i za podršku pešadije. Po svojim kvalitetama spadaju među najefikasnija pt oruđa u drugom svetskom ratu. Domet im je bio oko 14 kilometara. Ovim oruđima, primljenim kao pomoć od Orvene armije, bile su prenao-ružane jedinice 1, 2. i 3. armije.

⁸ Reč je o pt topovima kalibra 45 mm, sovjetske izrade. Njima su bili, opremljeni protutenkovski divizioneri u divizijama i pt baterije u pukovima.

⁹ To su pt oruđa kalibra 37 mm.

¹⁰ To jest: protivtenkovskih pušaka.

¹¹ automata

¹² Prema izveštaju Štaba 21. NOU divizije od 6. januara 1945, Divizija je izgubila 15 protivtenkovskih topova (od kojih je 7 uništeno), 18 minobacača, 16 teških mitraljeza li 44 puškomitraljeza, 8 lakih puškoimiitraljeza, 77 ruskih strojnica, 20 pt pušaka i 23 mitrailjeza nemačkog porekla (zvanih »šarac«), 77 zaprežnih vozila i dr (tom I, knj. 18, dok. br. 5).

¹³ Tako piše; pogrešno, treba: Srećko Stojadinović. Bliže o dejstvima 1. konjičke brigade u to vreme vidi tom I, knj. 18, dok. br. 7 i 8.

2.) 117. lov. div.

Ispred čitavog fronta samo neznatna borbena aktivnost. Neprijateljska banda pokušala je u jutarnjim časovima, u jačini jednog voda, ist. od mosta na Bosutu (7. i. Privlaka), da se preko Bosuta povuče prema s. Protivudarom uništena. Neprijatelj kopa rovove i. Burgerov¹⁴ (3. ji. Negoslavci) i ispred glav. borb. lin. između Beraka i Orolika. Gubici neprijatelja: 38 izb. band., 2 zarob.

Plen: 1 pt puška, 1 mitr. 42, 1 engl. mitr., 5 rus. autom., 11 puš.

3.) 11. vazd. polj. div.

Slaba vatra za uznemiravanje u rejonu Osijek — Bistrinci i 4,5 z. D. Miholjac.

Art. vatra za uznemiravanje od jz. na Moslavinu.

Prodor naše izvid.¹⁵ iz Moslavine protiv jakog neprijatelja kod Martinci (4,5 z. Moslavina) nije uspeo. Izvid. kren. prema s. i uspela da, uprkos otporu neprijatelja, zauzme ž. st. Moslavina i da prodre prema z. do Martinci. Neprij. protivnapad iz Martinci odbacio je grupu natrag na ž. st. Moslavina. Drava na pojedinim mestima do uskih kanala zamrznuta, nije prohodna.

4.) Div. z[a] n[aročitu] u[potrebu] »Štefan«:

Naknadni izveštaj: 2. 1.

60 bandita izvršilo napad na Grabarje (6,5 s. Brod)

Gubici nepr.: 3 poginula izb.

5.) 41. tvrd. div. ništa naročito.

6.) Procena neprijatelja.

Front Sava — Drina.

Pošto je neprijatelj svoje jako desetkovane jedinice u trouglu Sava — Drina opet u rejonu jz. Bijeljine i s. od linije Bijeljina — Brcevo Polje¹⁶ — Brčko sredio, treba računati sa pojačanim pritiskom neprijatelja na Bijeljinu od jz. i na rejon Bijeljina — Brcevo Polje — Brčko.¹⁷

Još zaostali delovi Titovih snaga na istočnoj obali, verov. art. 17. Tito-div., prebacili se [na drugu obalu]. Posle razbijanja 21. Tito-div. (5. i 1. div., prema iskazima zaroblj., povukle se u rejon Beograda radi osveženja)¹⁸ mo-

¹⁴ Tako piše u originalu. Odnosi se na Burgerov salaš.

¹⁵ izvidnice

¹⁶ Tako piše u dokumentu; pogrešno, treba: Brezovo Polje.

¹⁷ Na toj prostoriji u to vreme dejsitvovala su 17. i 28. NOU divizija (vidi tom IV, knj. 32, dok. br. 21).

¹⁸ Taj podatak nije bio tačan. Prva proleterska divizija držala je front prema Oroliku, a 5. divizija — na desnom (krilu — prema Sotinu (vidi tom I, knj. 18, dok. br. 2 i 16; *Završne operacije za oslobođenje Jugoslavije 1941—1945*, str. 414—5).

guče je hitno dovođenje bugarskih snaga na nepr. južno krilo sremskog fronta. Između Bosuta i Drave nema promene situacije.

Front na Dravi.

Sa potpunim zamrzavanjem Drave treba očekivati oživljavanje aktivnosti neprijateljskih izviđačkih patrola i udarnih grupa preko Drave prema j. Osnovna zamisao napada do sada još nejasna.

K-da XXXIV AK, Ic
pov. 45/45, potp. (Vortman),¹⁹ por.

BR. 194

IZVEŠTAJ KOMANDE 2. OKLOPNE ARMIJE OD 6. JANUARA 1945. KOMANDANTU JUGOISTOKA O EVAKUACIJI FOLKSDOJCERA I PRIVREDNIH DOBARA, O PRIKUPLJANJU I OTPREMANJU CELOKUPNE ŽETVE I REKVIZICIJAMA U SREMU U POSLEDNEM KVARTALU 1944. GODINE¹

Kom. za rat. zl.² br. 16906/11
Strogo poverljivo!

**Komanda 2. oklopne armije
IVa/O. Qu/Qu 2 Str. pov. br. 006/45**

A. H. Qu, 6. 1. 1945.
Koncept
7 *primeraka*
7. *primerak*

Sadržaj: Mere za evakuaciju u Sremu

Veza: F. S. K-t Jugoistoka, O. Qu./Qu. 2

Str. pov. br. 2482/44 od 10. 10. 1944.³

K-dantu Jugoistoka (K-di Grupe armija »F«), O. Qu.

¹⁹ Wortmann. Redakcija milje mogla da ustanovi njegovo ime.

¹ Kopija originala (pisanog na mašini) u AVII, Ndf, reg. br. 32—1, k. 5. Ovaj doikumenat se nalazi i kao snimak u AVII, NAV-T-313, r. 212, s. 7475643—60.

² Komisija za ratne zločine. Bliže o formiranju te komisije vidi dok. br. 17, objašnjenje 2.

³ To je naređenje komandanta Jugoistoka od 10. oktobra 1944. K-di 2. OKA za preduzimanje mera u vezi evakuacije i rekvizicije istočno od linije: ušće Drine — Erdevik — Ilok — Bačka Palanka — Kula (AVII, NAV-T-311, r. 190, s. 390).